

Esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuva lukuvuosisuunnitelma

Lukukausi 2024–2025

Päiväkoti: Metsäkylän päiväkoti

Esiopetusyksikkö: Helmipöllöt, Pääskyt, Viirupöllöt

Esiopetusyksikön yhteistyökoulu: Metsäkylän yhtenäiskoulu

Käsitelty esiopetusyksikössä: syyskuussa 2024

Esiopetuksen yleinen järjestäminen

Työ- ja loma-ajat

Lukuvuonna 2024-2025	
Syyslukukausi	7.8.-20.12.2024
Syysloma (vko 42)	14.-20.10.2024
Kevätlukukausi	7.1.2025–30.5.2025
Talviloma (vko 9)	24.2. – 2.3.2025
Pääsiäisloma	17.4. – 21.4.2025

Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Ajattelu ja oppiminen

Lapsen kanssa yhdessä pohditaan, keskustellaan ja selvitetään asioita. Lapselle ei anneta valmiita vastauksia, vaan niitä etsitään yhdessä toisten lasten ja aikuisen kanssa. Esiopetuksen sisältöjä harjoitellaan toiminnallisuuden, leikin ja pelien kautta lapsen omaa ajattelua tukien. Oppimisympäristöä muokataan lasten tarpeiden ja toiveiden mukaan.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Esiopetuksen tärkeänä tehtävänä on tarjota tilaisuuksia harjoitella ja vahvistaa vuorovaikutus- ja tunnetaitoja. Taito ymmärtää erilaisia näkemyksiä kuuluu kulttuuriseen osaamiseen ja hyvään vuorovaikutukseen. Rohkaisemme lapsia tutustumaan oman ryhmän lapsiin, vertaisryhmän lapsiin sekä aikuisiin ja toimimaan heidän kanssaan.

Kulttuurikude-kulttuurikasvatussuunnitelman ajatuksena on tarjota monipuolisia kulttuurikokemusmahdollisuuksia ja osallistumisen kokemuksia.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot sekä kehotunnekasvatus

Esiopetuksen arjessa harjoitellaan omatoimisuutta, kuten omista vaatteista ja tavaroista huolehtimisesta. Ulkovaatteet pistetään naulakkoon, omaan laatikkoon tai kuivuriin. Sadevaatteet laitetaan itse henkariin. Omat reput kuljetetaan iltapäivisin kotiin.

Eskarilaiset ruokailevat koululla, jossa lapset ottavat itse ruokailuvälineet ja ruoan ja kuljettavat ne omalle paikalleen. Tarjotin ja ruokailuvälineet huolehditaan myös itse pois. Samalla harjoitellaan oikean ruokamäärän ottamista.

Retkillä harjoitellaan liikenteessä kulkemista sekä ympäristöstä huolehtimista.

Oman ja toisen kehon arvostamista harjoitellaan päivittäin. Lasten kanssa keskustellaan siitä, miten toiseen saa koskea, mikä tuntuu kivalta ja mikä ei. Kehotunnekasvatusta käydään myös ohjatusti mm. liikunnan, kirjallisuuden sekä draaman avulla.

Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen (tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen)

Keskustellaan lasten kanssa digilaitteiden turvallisesta käyttämisestä ja harjoitellaan niiden käyttöä. Digilaitteita käytetään pedagogisten pelien lisäksi spontaanisti eri tilanteissa lasten ja mielenkiinnon kohteita hyödyntäen.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Osallistuminen ja vaikuttaminen

Esiopetuksessa suunnittelemme, toteutamme sekä kehitämme toimintaamme yhdessä lasten ja heidän huoltajiensa kanssa. Huoltajat pääsevät osallistumaan ja vaikuttamaan vanhempainilloissa, leops-keskusteluissa, erilaisten kyselyiden kautta ja päivittäisissä kohtaamistilanteissa. Vanhempien ajatuksia, toiveita ja kehittämisideoita kuunnellaan sekä toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.

Lasten osallistumista ja vaikuttamista tuetaan järjestämällä mm. lasten kokouksia, joissa lapset saavat tuoda ideoitaan esille ja äänestää erilaisista asioista.

Yritteliäisyys

Esiopetuksessa kannustamme lapsia yrittämään ja kokeilemaan itselle vaikealtakin tuntuvia asioita. Kannustamme pohtimaan ja miettimään itse ongelmaratkaisuja erilaisissa tilanteissa. Harjoittelemme sietämään epäonnistumisia ja itselle epämieluisiakin asioita sekä iloitsemaan onnistumisista.

Lapsia kannustetaan oma-aloitteisyyteen leikeissä, pukemistilanteissa ja omista asioista sekä tavaroista huolehtimisessa.

Esiopetusryhmien toimintakulttuuri

Esiopetuksessa toimii kolme ryhmää, Helmipöllöt sekä Pääskyt (kotipesä päiväkodilla) ja Viirupöllöt (kotipesä koululla).

Esiopetus alkaa klo 8.30. Toteutamme esiopetusta pienryhmissä. Eskareiden lounas on klo.12.00 koulun ruokalassa. Esiopetus päättyy klo.12.30.

Tavoitteenamme on, että jokainen lapsi voi olla oma itsensä ja kokea kuuluvansa ryhmään sekä saada positiivisia kokemuksia päivittäin. Ryhmissämme käytämme toimintatapoina myönteistä palautetta ja kannustamista. Esiopetuksessa rohkaisemme jokaista lasta kertomaan oman mielipiteensä. Vaikuttamisen kokemuksen lapset saavat esim. lastenkokouksissa, joissa he saavat mahdollisuuden kertoa mielipiteensä mm. äänestyksen kautta. Aikuiset kuuntelevat sekä havainnoivat lapsia ja suunnittelevat toimintaa havaintojen pohjalta yhdessä lasten kanssa huomioiden lasten tarpeet ja jaksamisen.

Kulttuurinen osaaminen, suomalaisena kasvaminen sekä muihin kulttuureihin tutustuminen on tarpeellista monikulttuurisen maailman ymmärtämiseksi. Opettelemme arvostamaan kulttuurista moninaisuutta historiallisesta, yhteiskunnallisesta, etiikan ja katsomusten näkökulmista. Opettelemme ottamaan huomioon toinen toisemme. Jokaisen lapsen itsetunnon vahvistaminen positiivisuuden kautta on tavoitteemme. Terve itsetunto luo pohjaa hyvälle vuorovaikutussuhteille ja ehkäisee kiusaamista.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Tunne-, leikki- ja kaveritaidoilla on tärkeä merkitys. Harjoitteleminen taitoja mm. Yhteispeli-toimintamallin, yhteisleikkien ja arjen tilanteiden kautta sekä Lapsen mieli- ja Huomaa hyvä-materiaalien avulla.

Arjen tilanteissa harjoitteleminen monipuolisesti huolehtimaan omista asioista ja tavaroista, omasta ja toisten hyvästä olosta sekä turvallisuudesta. Harjoitteleminen myös pitämään huolta ympäristöme-tiloista ja sen tavaroista. Opettelemme toimimaan vastuullisesti oman itsen, toisten ihmisten sekä ympäristön ja luonnon näkökulmasta. Lapset pääsevät harjoittelemaan kestävän kehityksen mukaista toimintaa käytännössä, kun esimerkiksi lajittelemme roskaa. Turvallista liikenteessä kulkemista harjoitteleminen retkillä lähiympäristöön.

Muokkaamme oppimisympäristöä lasten tarpeet ja mielenkiinnon kohteet huomioiden sellaiseksi, että se tukee lapsen omaa ajattelua ja ongelmanratkaisutaitoja. Tavoitteenamme on herättää ja tukea oppimismotivaatiota oppimisen ilon kautta. Tunnistamme oppimismotivaation keskeisen merkityksen oppimisen kannalta. Haluamme, että jokainen lapsi saa onnistumisen kokemuksia arjen eri tilanteissa.

Tavoitteenamme on käydä viikoittain metsässä. Metsä oppimisympäristönä antaa lapsille mahdollisuuden luonnon tuntemukseen, ihmettelyyn ja tutkimiseen: puut, kasvit, marjat, linnut, ötökät ja eläimet. Luonnossa leikkien opimme samalla myös matemaattisia, kielellisiä, motorisia taitoja sekä yhteistyötaitoja.

Ryhmien toimintaa muokataan lasten tarpeet huomioiden.

Hyvinvointi ja turvallinen arki

Esiopetuksessa pidetään huolta koko yhteisön fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Lapsella on oikeus saada lohdutusta sitä tarvitessaan. Esiopetuksessa ei sallita kiusaamista, väkivaltaa eikä häirintää. Kiusaaminen tunnistetaan, siihen puututaan ja sitä ehkäistään tietoisesti ja suunnitelmallisesti osana toimintakulttuurin kehittämistä. Olennaista kiusaamisen ennaltaehkäisyssä on tukea lasten vertaissuhteita ja yhteisön hyvinvointia. Henkilöstöllä on keskeinen rooli lasten sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen harjoittelun ja kehittymisen tukemisessa. Lasten kanssa opetellaan tunnistamaan ja ratkaisemaan ristiriitoja rakentavasti. Aikuisen läsnäolo ja antama ohjaus vuorovaikutustilanteissa on tärkeää. Häirintä-, kiusaamis- tai väkivaltatilanteista keskustellaan lasten huoltajien kanssa ja etsitään yhdessä ratkaisuja. (Ylöjärven esiops s. 29)

Sosiaalisten taitojen opettelu on perusta kaikelle oppimiselle. Yhteiset säännöt luovat turvallisen ilmapiirin. Kiinnitämme huomiota ryhmäytymiseen erityisesti kauden alkaessa ja huolehdimme kaikkien esioppilaiden pääsemisestä tasavertaisiksi ryhmän jäseniksi. Opettelemme kaveritaitoja jatkuvasti arjen tilanteissa. Kasvattajat ovat läsnä ja tietoisia siitä, mitä esiopetusryhmässä tapahtuu. Kasvattajan tehtävänä on rakentaa hyvä vuorovaikutussuhde lapsiin ja toisiin kasvattajiin sekä tukea lapsia toimimaan yhdessä. Sanoitamme lapsille heidän omaa sekä kavereiden toimintaa ja ohjaamme

toisia kunnioittavaan puhetapaan ja käyttäytymiseen. Keskustelemme yhdessä vanhempien kanssa havainnoistamme lapsen vuorovaikutustilanteista ja teemme yhdessä suunnitelmaa asian ratkaisemiseksi. Käytössämme on Kangasniemen ja Metsäkylän päiväkotien yhteinen Kiusaamisen ehkäisy-suunnitelma.

Huoltajien osallisuus esiopetuksessa (Ylöjärven esiops s. 32–33)

Varhaiskasvatuksen palveluohjauksen kautta lasten huoltajat saavat tietoa esiopetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista. Vanhempainilloissa huoltajille kerrotaan esiopetuksen tavoitteista ja sisällöistä sekä keskustellaan heidän toiveistaan esiopetukselle. Huoltajille annetaan mahdollisuus osallistua esiopetusryhmän toimintaan sekä toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Esiopetusryhmissä järjestetään avoimien ovien päiviä. Esiopetuksen henkilöstö käy lasten ja huoltajien kanssa arviointikeskusteluja, joissa suunnitellaan ja arvioidaan lapsen oppimista ja toimintaa. (Ylöjärven esiops s.31)

Huoltajilla on mahdollisuus tulla kuulluksi/osalliseksi päivittäisissä kohtaamisissa ja keskusteluissa sekä syksyllä että keväällä käytävien oppimissuunnitelmakeskustelujen ja tuen tarpeen arvioinnin kautta. Huoltajat saavat esittää toiveitaan esiopetukselle esiopetussuunnitelmakeskusteluissa, eVakan kautta sekä päivittäisissä kohtaamisissa. Esiopetuksessa teemme yhteistyötä huoltajien kanssa huomioiden jokaisen perheen taustan, katsomuksen ja arvot. Huoltajilla on mahdollisuus osallistua ja arvioida toimintaamme erilaisten asiakastytyväisyyskyselyiden kautta. Kuuntelemme vanhempien ideoita ja toiveita ja toteutamme niitä mahdollisuuksien mukaan.

Vanhempainillassa vanhemmille esitellään esiopetuksen sisältöä ja käytänteitä. Esittelemme myös oppimisympäristöä ja sen sisältämiä pedagogisia ratkaisuja. Syksyn vanhempainillassa vanhemmille esiteltiin myös linkki, jonka kautta pääsee kertomaan mielipiteensä oppimisympäristöistä sekä toiveita ja kehittämisideoita oppimisympäristöön.

Esi- ja alkuopetuksen joustavat toimintatavat (Ylöjärven esiops s. 33–34) /

Käytännön yhteistyön toteuttamisen muodot ja aikataulut täydennetään tämän lukuvuoden osalta yhteistyön alkamisen myötä.

Yhteistyötä suunnitellaan kerran kuukaudessa kokoontuvassa Metsäkylän koulun esi- ja alkuopetustiimissä.

Esi- ja alkuopetuksen vastuu- ja yhteyshenkilöitä ovat esiopettajat ja tuen lasten kohdalla lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja, koulun ensimmäisten luokkien opettajat, rehtori ja koulun erityisopettajat.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Lapsen tuen suunnitelmat siirretään vanhempien suostumuksella tulevaan kouluun ja lisäksi käydään lapsikohtainen tiedonsiirtokeskustelu esiopetusvuoden keväällä.

Keskustelussa ovat mukana lapsen huoltajat, esiopettaja sekä tarvittaessa koulun ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja sekä oppilashuollon edustus (koulukuraattori/ -psykologi, terveydenhoitaja) ja mahdolliset terapeutit.

Esi- ja alkuopettajien sekä koulun ja varhaiskasvatuksen erityisopettajilla on mahdollisuus jatkuvaan yhteistyöhön, keskusteluun sekä konsultointiin lapsen tuen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Yhteistyö ei rajoitu nivelvaiheeseen vaan jatkuu tarpeen mukaan läpi esi- ja alkuopetuksen. Lapsen tuen järjestäminen huomioidaan niin esi- ja alkuopetuksessa kuin joustavan esi- ja alkuopetuksen toiminnassa.

Esiopetuksen toteuttaminen

Esiopetusryhmissä on käytössä kirja Ystävien eskari. Pääpaino toiminnassa on leikkivässä, tutkivassa ja toiminnallisessa oppimisessa. Leikin avulla opimme myös vuorovaikutus-, kaveri- sekä tunnetaitoja. Rakennamme toimintaa lasten mielenkiinnonkohteiden ympärille ja olemme mukana lasten leikeissä tukien lasten leikkitaitoja. Rikastamme lasten leikkejä tarjoamalla materiaaleja ja toimintamalleja. Kuuntelemme lasten ajatuksia ja rakennamme yhdessä lasten kanssa lasten toiveista nousevia leikkialueita mahdollisuuksien mukaan. Kannustamme pitkäkestoiseen leikkiin ja annamme leikille aikaa.

Esiopetuksessa opetellaan asioita leikin kautta ja toiminta on monipuolista sekä toiminnallista. Leikkiä on monenlaisissa muodoissa ja erilaisissa ympäristöissä. Leikkiessään lapset oppivat ja hahmottavat maailmaa. Tämän vuoksi leikki eri muodoissaan on keskeistä esiopetuksessa. Kokemukselliset ja toiminnalliset työtavat tarjoavat elämyksiä ja vahvistavat lasten oppimismotivaatiota. Tavoitteena on, että lapset käyttävät kaikkia aistejaan, liikkuvat, kehittävät muistiaan ja mielikuvitustaan sekä nauttivat oivaltamisesta. Oppimisen ja yhteisöllisten toimintatapojen kehittymisen tukemiseksi esiopetuksessa käytetään esimerkiksi erilaisia pelejä. Yhdessä työskenneltäessä lapsia rohkaistaan kyselemään, ihmettelemään, tutkimaan, päättelämään ja ratkaisemaan ongelmia sekä toimimaan tavoitteellisesti yhteisen päämäärän suuntaisesti. Lapsille järjestetään myös mahdollisuuksia kokeilla ja toimia itsenäisesti.

Esiopetuksessa harjoitellaan monipuolisesti ja säännöllisesti arkeen liittyviä motorisia perustaitoja eri ympäristöissä. Lapsia innostetaan liikkumaan ja iloitaan yhdessä liikunnasta. Oppimisympäristöjä muokataan liikuntaan innostaviksi. Lasten motorisia taitoja havainnoidaan ja arvioidaan. Motorisia taitoja kehitetään erilaisilla menetelmillä: peleillä, leikeillä ja monipuolisilla tehtävillä sekä ympäristöillä.

Esiopetuksen arviointi (Ylöjärven esiops s. 36–38)

Esiopetusryhmän seuranta- ja arviointikäytännöt

Arvioimme toimintaamme ja sen käytäntöjä jatkuvasti arjessa sekä yhteisissä palavereissa, kuten varhaiskasvatuksen opettajien viikoittaisissa palavereissa ja tiimipalavereissa. Käytämme kuhunkin arvioitavaan asiaan soveltuvia arviointitapoja toiminnan arvioinnin- ja kehittämistyön tukena. Suunnittelemme toimintaamme kirjallisesti. Arvioimme toteutunutta toimintaa ja arvioinnin tulosten pohjalta kehitämme toimintaamme jatkuvasti läpi toimintakauden.

Lasten oppimisen arvioinnin välineinä käytetään arjen havainnointia sekä arviointilomakkeita (Makeko/Lukimat, Lukimato). Hyödynnämme lasten taitojen havainnoinnissa tiedonsiirtolomaketta sekä syksyllä että keväällä. Näiden lomakkeiden anti on suuntaa antavaa ja toimii suunnittelemisen sekä oikea-aikaisen opetuksen välineenä. Arvioinnin avulla voidaan tunnistaa lapsen mahdollinen tuen tarve ja auttaa lapsia, joilla on esim. oppimisvaikeuksia. Tiimikeskusteluissa keskustelemme lasten tarpeista ja tavoitteista sekä arvioimme niiden toteutumista.

Pedagoginen havainnointi ja dokumentointi

Pedagoginen havainnointi esiopetuksessa on jatkuvaa ja monipuolista. Seurannan kohteina ovat esim. lasten työskentely, käyttäytyminen ja heidän oppimisensa eri tiedon- ja taidonaloilla. Vapaamuotoisia havainnoita kirjataan esiopetusryhmän yhteiseen dokumentointivihkoon tai -kansioon, jotta tieto on molempien opettajien saatavilla ja täydennettävissä arjen tilanteissa. Esiopetusryhmässä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan henkilöstöresurssi eli mahdollistetaan toisen opettajan havainnointi lapsiryhmässä, kun toinen esiopettaja tai lastenhoitaja ohjaa ja opettaa lapsia.

Lasten osallisuus toiminnan arvioinnissa

Lapset pääsevät arvioimaan ryhmän toimintaa päivittäin yhteisten keskustelujen kautta. Arvioimme mm. päivän sujumista ja toteutuneen toiminnan sisällön mielekkyyttä kullekin lapselle. Järjestämme myös lastenkokouksia, joissa lapsilla on mahdollisuus sekä arvioida että kehittää esiopetusta. Lapsen osallisuus aikuisen ohjaamana oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja arvioinnissa on olennaista. Sekä ryhmä- että yksilökohtaista arviointia tehdessä käytetään lapsia

Varhaiskasvatus ja esiopetus

osallistavia, lapsilähtöisiä menetelmiä, kuten kuvallisia hymynaamoja, peukkumerkkejä, konkreettisia helmiä yms.

Lasten itsearvioinnin tukeminen

Lapsen osallistumisella arviointiprosessiin on suuri merkitys hänen oppimiselleen ja kehitykselleen. Opetellessaan arvioimaan omaa toimintaansa lapsi oppii samalla ajattelun taitoja sekä rakentamaan minäkuvaansa. Tässä aikuisen antamalla välittömällä rohkaisevalla palautteella on suuri merkitys. Lapsia kannustetaan arvioimaan omaa sekä ryhmän työskentelyä toimintahetkillä ja arjen tilanteissa. Jokaisen lapsen kanssa käydään yhdessä läpi hänen omia toiveitansa esiopetusvuodelle. Yhteinen arviointi tapahtuu haastatteluiden ja esim. piirtämisen kautta. Lapsen kanssa arvioidaan yhdessä hänen oman oppimisensa etenemistä esiopetusvuoden aikana. Lisäksi lapsia haastatellaan vuoden aikana oman oppimisen etenemisestä. Lapset ovat tietoisia tavoitteistaan esiopetusvuodelle ja niiden toteutumista seurataan yhdessä lapsen kanssa.

Huoltajien osallisuus arvioinnissa

Vanhemmilla on mahdollisuus arvioida lapsensa tavoitteiden toteutumista sekä ryhmän toimintaa yhteisissä tapaamisissa, eVaka-viestien sekä asiakaskyselyiden kautta. Keskustelemme huoltajien kanssa lasten oppimissuunnitelmakeskusteluiden yhteydessä sekä päivittäin lapsen tuonti- ja hakutilanteissa. On tärkeää antaa palautetta vanhemmille lapsensa työskentelystä, käyttäytymisestä ja oppimisen edistymisestä, jotta he voivat osaltaan tukea lapsen kehitystä ja oppimisprosessia.

Syyskaudella huoltajat pääsevät arvioimaan oppimisympäristöä sekä kertomaan kehittämisideoita Forms-kyselyn kautta.

Pedagoginen tuki

Esiopetukseen osallistuvat lapset kuuluvat perusopetuslain mukaisen kasvun ja oppimisen tuen piiriin. Perusopetuslaki korostaa lapsen edun ensisijaisuutta. Esiopetukseen osallistuvan lapsen tuen tarpeet tunnustetaan ja niiden ilmentyessä hänelle järjestetään tarkoituksenmukaista tukea.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Oikeanlaisen tuen saaminen on jokaisen lapsen oikeus. Riittävän aikaisella ja oikein kohdennetulla tuella voidaan edistää lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia.

Tuen tarpeen havainnointi ja tuen antaminen kuuluvat koko henkilöstölle heidän koulutuksensa, työnkuviansa ja vastuidensa mukaan. Tuen tarpeen ilmetessä huoltajan kanssa keskustellaan tuen saamisen mahdollisuudesta ja tuen keskeisistä periaatteista. Monialainen yhteistyö toteutetaan ensisijaisesti huoltajan suostumuksella. Kun lapsen tuen tarve havaitaan, kasvatushenkilöstö kiinnittää huomiota tapaansa toimia ja ohjata lasta. Samalla arvioidaan kasvatus- ja oppimistilanteissa käytettäviä menetelmiä ja muokataan oppimisympäristöä lapsen kasvua ja kehitystä tukevaksi.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu lapsen tuen tarpeen, tuen menetelmien tai niiden toteuttamisen arviointiin sekä toteuttamiseen tarpeen mukaan. Erityisopettaja osallistuu ryhmien toimintaan säännöllisesti ja toimii yhteistyössä ryhmien henkilökunnan kanssa ryhmän lasten edun mukaisesti. Erityisopettaja osallistuu lasten tuen keskusteluihin.

Tuen järjestämisen lähtökohtana ovat lapsen vahvuudet sekä oppimiseen ja kehitykseen liittyvät tarpeet. Kehityksen ja oppimisen tuki rakentuu lasten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamisesta sekä yhteisöllisistä ja oppimisympäristöihin liittyvistä ratkaisuista. Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki järjestetään osana esiopetuksen päivittäistä toimintaa sekä tuen menetelmät suunnitellaan lapsen päivittäisessä toiminnassa toteutettaviksi.

Ylöjärven kaupungin esiopetuksessa on käytössä kolmiportainen tuki. Tuki jaotellaan yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Tuen menetelmät jaetaan pedagogisiin, rakenteellisiin ja hoidollisiin tuen muotoihin. Esiopetuksessa käytetään opetussuunnitelman perusteiden mukaisia lomakkeita tehostetun ja erityisen tuen aloittamisessa sekä järjestämisessä.

Yleinen tuki on jokaiselle lapselle annettavaa pedagogista opetusta, ohjausta sekä toimintaympäristöön ja ryhmärakenteisiin liittyviä ratkaisuja. Yleisen tuen työkaluna hyödynnetään tarvittaessa Arjen tuki -lomaketta. Lomakkeen avulla voidaan yhdessä tiimin kanssa arvioida toimintaa sekä oppimista tukevia ratkaisuja. Lomakkeen käyttäminen yhdenmukaistaa ryhmän henkilökunnan toimintatapoja lapsen tueksi. Sovitut menetelmät otetaan käyttöön heti ja niitä toteutetaan säännöllisesti päivittäin. Tuen menetelmien vaikuttavuutta arvioidaan ja arvioinnin perusteella suunnitellaan mahdolliset jatkotoimenpiteet. Tuen menetelmistä käydään keskustelua huoltajien kanssa. Jos yleisen tuen menetelmät eivät ole riittäviä, tukea vahvistetaan tehostettuun tukeen.

Tehostetussa tuessa lapsi tarvitsee yksilöllisempää, tavoitteiltaan eriytyneempää tukea yleiseen tukeen verrattuna. Käytössä on säännöllisesti tai samanaikaisesti useita tuen muotoja toisiaan

Varhaiskasvatus ja esiopetus

täydentävinä. Tehostetun tuen muotoja yleisen tuen menetelmien lisäksi ovat lapsen kasvun ja opetuksen yksilöllistäminen, joustavat ryhmittelyt ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan antama tuki, konsultaatio ja opetus. Lapsen yksilölliset tarpeet huomioidaan päivittäisessä toiminnassa. Tehostetun tuen tarve ja kesto perustuu lapsen tuen tarpeisiin. Tehostettuun tukeen liittyy tiivis seuranta ja arvio tuen riittävydestä.

Erityisessä tuessa lapsen tuen tarve on kokoaikaista, jatkuvaa ja yksilöllistä. Erityisessä tuessa yleisen ja tehostetun tuen menetelmien lisäksi lapsen hoidossa korostuu henkilökohtainen ohjaus, erityisosaaminen ja monialainen yhteistyö. Rakenteelliset tuen menetelmät liittyvät ryhmässä käytössä oleviin resursseihin. Rakenteellisina tukimuotoina tehostetussa ja erityisessä tuessa ovat muun muassa erityispedagogisen osaamisen vahvistaminen, varhaiskasvatuksen erityisopettajan antama konsultaatio ja tuki tai varhaiskasvatuksen erityisopettajan antama opetus, tuettu ryhmä, varhaiskasvatuksen ohjaaja tai ryhmäkoon pienentäminen. Erityisen tuen antamisesta tehdään hallintopäätös.

Kaikki tukimuodot tulee järjestää suunnitelmallisesti lapsen kehitystason ja yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Tukea suunnitellaan yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa. Huoltajien asiantuntijuutta arvostetaan ja huoltajilla on oikeus tulla kuulluiksi ja vaikuttaa lastaan koskeviin asioihin. Lapsi on oikeutettu tukitoimiin, vaikka vanhemmat kieltäisivät tuen antamisen. Ensisijaisena tavoitteena on toimia yhteistyössä huoltajien kanssa lapsen kehityksen ja oppimisen tukemiseksi ja edistämiseksi. Tuen tehtävänä on ehkäistä ongelmien monimuotoistumista ja syvenemistä sekä pitkäaikaisvaikutuksia. Tukitoimien tavoitteena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä, edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista.

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman toteutumista sekä lapsen tuen tarvetta, riittävyyttä ja tarkoituksenmukaisuutta on arvioitava, ja suunnitelma on tarkistettava vähintään kerran vuodessa. Useammin, jos lapsen tarpeet sitä edellyttävät.

Ryhmissämme on tehostetun tuen ja erityisen tuen oppilaita. Teemme yhteistyötä esiopetuksessa varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa säännöllisesti. Yhteistyössä korostuu yhteisopettajuus, ryhmän toimintoihin osallistuminen ja konsultaatio, tuki ja opetus.

Metsäkylän päiväkodissa toimii varhaiskasvatuksen erityisopettaja Janika Rantonen.

Esiopetusryhmän opiskeluhoolto (Ylöjärven esiops s.71–77)

Esiopetusryhmän käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Ammattinimike ja nimi

lääkäri: Miika Reinikainen

terveydenhoitaja: Liinu Rinne

psykologi: Sanna Kleemola

kuraattori: Mikko Salmela

Esiopetuksen toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi

Yhteisöllinen opiskeluhooltoryhmä kokoontuu kaksi kertaa syyskauden ja kaksi kertaa kevätkauden aikana. Yhteisöllisen opiskeluhooltoryhmän seuraava kokoontuminen on marraskuussa 2024.

Opiskeluhooltoryhmän kokoonpano:

Esiopetusyksikön yhteisölliseen opiskeluhooltoryhmään kuuluu päiväkodinjohtaja, esiopettajat, varhaiskasvatuksen erityisopettaja sekä tarvittaessa kutsuttavat psykologi, koulukuraattori, koulun erityisopettaja, neuvolan terveydenhoitaja tai lääkäri sekä huoltajien ja lasten edustus tarpeen mukaan. Yhteisölliseen opiskeluhooltoryhmään voivat myös tarpeen mukaan osallistua muiden asiantuntijoiden tai yhteistyötahojen edustajat.

Opiskeluhoollon yhteistyö lähikoulun kanssa, yhteiset alueelliset tai koulukohtaiset opiskeluhoitotapaamiset rehtorin kutsumana

Esiopetuksen henkilöstöllä on mahdollisuus konsultoida tarvittaessa koulun terveydenhoitajaa, kuraattoria, psykologia tai erityisopettajaa. Esiopetuksen henkilöstö osallistuu tarvittaessa koulun yhteisöllisiin opiskeluhoollon palavereihin.

-

Esiopetusryhmässä on keskusteltu lasten kanssa yhteisistä toimintatavoista ja laadittu lasten kanssa säännöt: elo-syyskuu 2024

Metsäkylän esiopetuksessa olemme elo-syyskuun aikana keskustelleet lasten kanssa lasten kokouksissa yhteisistä säännöistämme ja toimintatavoistamme.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Toimintatapa esiopetusryhmässä poissaolojen seuraamiseen ja niihin puuttumiseen:

Esiopetuksessa seurataan lasten esiopetukseen osallistumista. Huoltajat ilmoittavat sairaspöissaoloista ja anovat lupaa muista syistä johtuviin poissaoloihin. 1-5 päivän poissaoloista ilmoitetaan kirjallisesti tai sähköisesti esiopettajalle ja yli viiden päivän poissaoloon haetaan lupa kirjallisesti tai sähköisesti päiväkodin johtajalta.

Jos poissaoloja alkaa kertyä paljon, kirjataan niitä ylös ja keskustellaan vanhempien kanssa poissaolojen syistä ja esiopetuksen velvoittavuudesta. Tarvittaessa konsultoidaan päiväkodin johtajaa.

Kuvaus esiopetusryhmän kuljetusten odotusaikojä ja turvallisuutta koskevasta toiminnasta (jos ryhmässä on kuljetettavia lapsia)

Metsäkylän esiopetuksessa ei ole kuljetettavia lapsia.

Toimenpiteet tarvittävien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

Yhteisöllisten opiskeluhooltoryhmän tapaamisten tarkoitus on keskustella esiopetusympäristön hyvinvointia, terveellisyttä, esteettömyyttä ja turvallisuutta lisäävistä toimista sekä esiopetuksen järjestämisestä hyvinvointia ja mielenterveyttä tukevana toimena.

Huolen herätessä esiopetusryhmässä esiopettaja konsultoi ensin nimettömästi opiskeluhoollon henkilöstöä ja sopii huoltajien ja opiskeluhoollon toimijoiden kanssa yksilökohtaisen opiskeluhoollon palaverin tarvittaessa.

Huoltajia kehotetaan ottamaan tarvittaessa yhteyttä lapsensa esiopetusryhmän opettajaan, joka ohjaa heidät oikeaan palveluun. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon monialainen ryhmä voi kokoontua huoltajan tai esiopetushenkilöstön pyynnöstä.

Erytisruokavaliot toimitetaan valmistuskeittiöltä ruokavaliotodistusten perusteella, esiopetuksen henkilöstö huolehtii siitä, että lapset syövät oman ruokavaliionsa mukaista ruokaa.

Esiopetusryhmän lastenhoitaja laatii tarvittaessa lääkehoitosuunnitelman yhteistyössä huoltajien kanssa. Koko esiopetuksen henkilöstö huolehtii lääkityksen antamisesta tarvittaessa.

Yhteistyön järjestäminen lasten ja heidän perheidensä sekä esiopetuksessa työskentelevien ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Oppimishuoltoasiat kerrotaan huoltajille syksyn vanhempainilloissa sekä lapsen oppimissuunnitelmakeskusteluissa syksyn aikana. Tarvittaessa opiskeluhuollon asioista tiedotetaan vanhempia lukuvuoden aikana eVakan kautta. Yhteistyötahoja tiedotetaan sähköpostitse.

Lapsi on osallisena esiopetussuunnitelmansa laadinnassa kertomalla tai ilmaisemalla mielipiteitään ja toiveitaan yksilöllisesti sekä arvioimalla toimintaa erilaisilla tavoilla. Esiopetusryhmien lukuvuosisuunnitelman laadinnassa, arvioinnissa ja toteutuksessa huomioidaan lasten ajatuksia ja toiveita havainnoimalla lasten leikkejä ja keskustelemalla heidän kanssaan.

Luottamuksen pohja huoltajien kanssa luodaan päivittäisessä vuorovaikutuksessa. Varaamme aikaa keskustelulle huoltajien kanssa ja kerromme monipuolisesti päivän toiminnasta sekä yksilöllisesti lapsen päivästä. Pyrimme luomaan läsnäololla ja kiireettömyydellä huoltajille tunnetta siitä, että meillä on aikaa keskustella ja kuunnella. Otamme huoltajien aloitteet avoimesti vastaan ja kerromme heille, miten toiveita tai palautetta käsitellään esiopetuksessa.

Esiopetuksen henkilöstö kannustaa huoltajia osallistumaan yhteiseen suunnitteluun ja arviointiin sekä tukee huoltajia keskinäisessä verkostoitumisessa esim. Vanhempainillat ja vanhempainoimikunta. Huoltajien toivotaan antavan palautetta esiopetuksen toiminnasta ja lapsen yksilöllisistä tarpeista. Palaute käsitellään ja siihen vastataan. Toimintaa arvioidaan ja kehitetään saadun palautteen pohjalta. Yhteistyön toimivuutta ja kehittämistä arvioidaan säännöllisesti asiakastytyväisyyskyselyllä. Huoltajille tiedotetaan tuloksista ja niitä hyödynnetään toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä.

Esiopetuksesta otetaan yhteyttä opiskeluhuoltopalveluiden työntekijöihin ja muihin opiskeluhuollon yhteistyötahoihin tarvittaessa sähköisesti tai puhelimitse.

Suunnitelmat lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

- Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus, ohje käsitelty päiväkodissa (pvm.) elo-syyskuu 2024

Varhaiskasvatus ja esiopetus

- Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma, käsitelty päiväkodissa (2024)